

майнового за характером зобов'язання, визначеного у постанові суду. На доцільності цього вказується в зазначеній вище Рекомендації REC (2003) 16 про виконання адміністративних та судових рішень у галузі адміністративного права, де зокрема йдеться про те, що слухним є створення

такої процедури забезпечення виконання рішень судів, за якої адміністративні органи несли б відповідальність на рівні з приватними особами за ухилення від виконання, сплачуючи у зв'язку з цим відповідні суми в якості компенсації завданих збитків.

ЛІТЕРАТУРА

1. Якимчук С. О. Правовий статус органів примусового виконання судових рішень та шляхи їх реформування / С. О. Якимчук // Університетські наукові записки. – 2009. – № 3 (31).
2. Рішення Європейського суду з прав людини від 19 березня 1997 року у справі «Горнсбі проти Греції» (Case of Hornsby v. Greece) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/980_079.
3. В Україні виконується лише 30% судових рішень – омбудсмен [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://newsradio.com.ua/2013_05_23/V-Ukra-n-vikonu-tsjja-lishe-30-sudovih-r-shen-ombudsmen/.
4. Рішення Європейського суду з прав людини від 11 грудня 2008 року у справі «Калашников проти України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/974_430.
5. Крупчан О. Д. Адміністративні процедури на захисті приватних прав осіб: монографія / О. Д. Крупчан, В. Г. Перепелюк. – К. : НДІ приват. права і підприємництва НАПрН України, 2010. – 206 с.
6. Вігьє Ж. Адміністративна юстиція / Переклад з франц. А. Корнійчука / Ж. Вігьє. – К. : Конус-Ю, 2008. – 160 с.
7. Про виконання адміністративних рішень і судових рішень у галузі адміністративного права : Рекомендація № Rec (2003) 16 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_692.
8. Хто першим отримує гроші за рішеннями суду по соцвиплатах? [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zib.com.ua/ua/92492-hto_pershim_otrimae_groshi_za_rishenniami_sudu_po_socviplatah.html
9. Пасенюк О. Судовий наказ як засіб забезпечення судового контролю за виконанням постанов в адміністративній справі / О. Пасенюк // Право України. – 2010. – № 5.
10. Івасин О. Р. Спеціальні засоби судового контролю за виконанням судових рішень в адміністративних справах / О. Р. Івасин // Судова апеляція. – 2013. – № 2 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.apcourt.gov.ua/apcourt/uk/publish/article/96503;jsessionid=82F62FFA5FEEFA07741F48981C39222F>.
11. General reports of the VIII-th congresses International association of supreme administrative jurisdiction «The execution of decisions of the administrative court» (Madrid, 2004) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.aihja.org/images/users/1/ files/2004_Madrid_Congress_General_Report_VIII_congres_VIII_va_0.pdf?PHPSESSID=f83dg63dqj61vokoep4kk44fu1

УДК 34.023(477)

ДО ПИТАННЯ УМОВ ТА ПОРЯДКУ ЗДІЙСНЕННЯ ВИКОНАВЧОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Макушев П.В.,
к.ю.н., професор, декан юридичного факультету
Дніпропетровський гуманітарний університет

У статті характеризуються питання теорії та практики примусового виконання рішень. Автором проаналізовані окремі статті Закону України «Про виконавче провадження», запропоновано внесення законодавчих змін з питань удосконалення порядку здійснення виконавчого провадження завершальної стадії судового процесу.

Ключові слова: виконавче провадження, примусове виконання рішень.

Макушев П.В. / К ВОПРОСУ УСЛОВИЙ И ПОРЯДКА ОСУЩЕСТВЛЕНИЯ ИСПОЛНИТЕЛЬНОГО ПРОИЗВОДСТВА / Днепропетровский гуманитарный университет, Украина

В статье характеризуются вопросы теории и практики принудительного исполнения решений. Автором проанализированы отдельные статьи Закона Украины «Об исполнительном производстве», предложены законодательные изменения по вопросам совершенствования порядка осуществления исполнительного производства завершающей стадии судебного процесса.

Ключевые слова: исполнительное производство, принудительное исполнение решений.

Makushev P.V. / ON THE QUESTION OF THE CONDITIONS AND PROCEDURE OF ENFORCEMENT PROCEEDING / Dnipropetrovsk Humanitarian University, Ukraine

Execution of the judgment necessarily requires administrative and legal activities of State Penitentiary Service of Ukraine, as regulated mainly by administrative law, sublegislative, focused, state and government, executive and administrative activities related to the practical implementation of measures for immediate implementation of public policy in the enforcement of decisions of courts and other bodies.

Based on the analysis, we believe that the Law of Ukraine "On Enforcement Proceeding" sufficiently covers the conditions and procedures for enforcement, but some controversy remains. In law, there is seemingly minor collision of regulations, which subsequently creates a problem for the recoveror. Provisions of Clause 7, Part 1, Article 26 "Failure to initiate enforcement proceedings" requires coordination: ... if the writ of execution was returned to the recoveror according to his statement, except writs for alimony and other periodic payments, then the plaintiff is entitled to re-submit the document for execution within the timeframe established by Article 22 of the Law, and Article 47 "Return of Writ of Execution to Recoveror". In Part 1, Clause 1 it states that writ of execution, which served as the basis for opening enforcement proceeding, in regard to which execution was not carried out or was carried out partially is returned to the recoveror in presence of his written statement. Relying on this provision, courts refuse to accept writs of recoveror.

Though the Law of Ukraine "On Enforcement Proceedings" covers sufficient conditions for enforcement proceedings, the prospects for further research of problems are seen in the development of proposals for improvement of the legal regulation of the procedure of enforcement proceeding. To correct the above review, it is necessary to make amendments to the law, which would indicate that the written statement does not deprive the recoveror of his right to re-submission of the document on execution in terms provided by Article 22 of the Law.

Key words: enforcement proceeding, compulsory enforcement of decisions.

Вступ. Виконання рішення суду обов'язково потребує адміністративно-правової діяльності державної виконавчої служби України як урегульованої переважно нормами адміністративного права, підзаконної, цілеспрямованої, державно-владної, виконавчо-розпорядчої діяльності, пов'язаної з практичним здійсненням заходів, спрямованих на безпосередню реалізацію державної політики у сфері примусового виконання рішень судів, інших органів.

Слід погодитися з авторами, які стверджують, що «...влада, яка не здатна забезпечити виконання своїх рішень, є лише коштовною декорацією [11]». Створення державної виконавчої служби, поза всякими сумнівами, було мірою вкрай необхідною і своєчасною. Справедливим є і твердження про те, що виконавче провадження є однією з правозахисних функцій держави.

За офіційною статистикою, близько 40% судових рішень в Україні із цивільних та господарських справ не виконуються. Це означає, що 40% законних інтересів осіб, які дочекались справедливого судового рішення, не можуть бути реалізовані Державною виконавчою службою (далі – ДВС) [2].

На державних виконавців покладається виконання рішень, ухвал і постанов по цивільних справах, виконання вироків, ухвал і постанов по кримінальних справах у частині майнових стягнень, а також інших рішень і постанов у передбачених законом випадках.

На підтвердження теоретичного обґрунтування предмета адміністративно-примусової діяльності ДВС у процесі виконавчого провадження, яким виступає примусово вилучене майно, у Законі України «Про виконавче провадження» [40] та Інструкції про проведення виконавчих дій воно має розподіл на: *грошові кошти боржника* у гривнях та іноземній валюті, інші цінності, у тому числі кошти на рахунках та вкладах боржника в установах та інше майно боржника в установах банків та інших кредитних організаціях, рахунки у цінних паперах у депозитаріях цінних паперів (ст. 50 Закону України «Про виконавче провадження»); *належне боржникові майно* – предмети матеріального світу, які знаходяться у власності боржника (ст. 50 Закону України «Про виконавче провадження»); *заробітна плата* (заробіток), стипендія боржника (ст. 68 Закону України «Про державне виконавче провадження» [1]); *допомога по державному соціальному страхуванню* (ст. 72 Закону України «Про виконавче провадження»); *інші доходи боржника*, до яких належать доходи, отримані фізичною особою, яка є суб'єктом підприємницької діяльності; доходи за роботу в колективному сільському (фермерському) господарстві; авторська винагорода за твори літератури, науки або мистецтва; премії, що присуджуються за видатні досягнення в галузі науки, літератури і мистецтва; винагорода за відкриття, винахід, на який видано авторське свідоцтво, корисну модель, промисловий зразок і раціоналізаторську пропозицію; суми на відшкодування шкоди за заподіяне каліцтво або інше ушкодження здоров'я, а також втрату годувальника (ст. 69 Закону України «Про виконавче провадження» [1]).

Постановка завдання. Метою статті є аналіз питань теорії та практики примусового виконання рішень. Предмет розгляду цього наукового дослідження – основні засади, на яких здійснюється виконавче провадження як завершальна стадія судового процесу.

Результати дослідження. Відкриття виконавчого провадження – це юридичний факт, що тягне за собою настання адміністративно-правових відносин як між сторонами виконавчого провадження, так і між сторонами і посадовими особами органів державної виконавчої служби.

До моменту відкриття виконавчого провадження жодна виконавча дія з примусового виконання рішення не може бути здійснена, що гарантує сторонам виконавчого провадження здійснення процедури лише в межах передбаченого Законом процесу.

Примусове виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб) (далі – рішення) здійснюється державними виконавцями на підставі виконавчих документів, перелік яких визначено ст.17 Закону України «Про виконавче провадження» (далі – Закон).

Так, виконавчими документами є: виконавчі листи, що видаються судами, і накази господарських судів, у тому числі на підставі рішень третейського суду та рішень Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті і Морської арбітражної комісії при Торгово-промисловій палаті; ухвали, постанови судів у цивільних, господарських, адміністративних справах, кримінальних провадженнях та справах про адміністративні правопорушення у випадках, передбачених законом; судові накази; виконавчі написи нотаріусів; посвідчення комісій по трудових спорах, що видаються на підставі відповідних рішень таких комісій; постанови органів (посадових осіб), уповноважених розглядати справи про адміністративні правопорушення у випадках, передбачених законом; постанови державного виконавця про стягнення виконавчого збору, витрат, пов'язаних з організацією та проведенням виконавчих дій і накладенням штрафу; рішення інших органів державної влади, якщо їх виконання за законом покладено на державну виконавчу службу; рішення Європейського суду з прав людини з урахуванням особливостей, передбачених Законом України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини».

При віднесенні рішень інших органів державної влади до переліку виконавчих документів необхідно виходити з того, що виконання цих рішень повинно бути покладене на державну виконавчу службу нормативно-правовим актом, що має юридичну силу закону України.

До таких рішень слід віднести, зокрема: вимоги про сплату недоїмки, рішення про нарахування пені та/або застосування штрафів, що видані органами доходів і зборів [9]; постанови про накладення штрафів за правопорушення у сфері містобудівної діяльності (ст. 4 Закону України «Про відповідальність за правопорушення у сфері містобудівної діяльності»); постанови про накладення штрафів за порушення законодавства про захист прав споживачів (ст. 23 Закону України «Про захист прав споживачів»).

Підставою для виконання виконавчого документа відповідно до статті 19 Закону є заява стягувача або його представника про примусове виконання рішення. Заява про відкриття виконавчого провадження подається до органу державної виконавчої служби у письмовій формі разом з оригіналом (дублікатом) виконавчого документа [5]. До заяви про відкриття виконавчого провадження, яка подається представником стягувача, додається документ, що підтверджує його повноваження (довіреність фізичної особи, довіреність юридичної особи, рішення про призначення опікуном, піклувальником чи управителем спадкового майна).

На кожен поданий на примусове виконання виконавчий документ стягувачем подається окрема заява про відкриття виконавчого провадження [5]. Виконавче провадження здійснюється також за заявою прокурора у випадках представництва інтересів громадянина або держави в суді, у разі якщо виконавчий лист надійшов від суду на підставі ухвали про надання дозволу на примусове виконання рішення іноземного суду в порядку, встановленому законом, та в інших передбачених законом випадках.

До інших передбачених законом випадків слід віднести, зокрема, направлення на виконання постанови про накладення штрафу органом (посадовою особою), який її виніс [3].

При прийнятті рішення про відкриття виконавчого провадження державний виконавець перевіряє:

1) дотримання встановлених ст. 22 Закону строків пред'явлення виконавчого документа до виконання.

Виконавчі документи можуть бути пред'явлені до виконання в такі строки: посвідчення комісії по трудових спорах, постанови судів у справах про адміністративні правопорушення та постанови органів (посадових осіб), уповноважених розглядати справи про адміністративні правопорушення, – протягом трьох місяців; інші виконавчі документи – протягом року, якщо інше не передбачено законом.

Відповідно до п. 4 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про виконавче провадження» та деяких інших законодавчих актів України щодо вдосконалення процедури примусового виконання рішень судів та інших органів», яким Закон України «Про виконавче провадження» викладено в новій редакції, виконавчі документи, видані до набрання чинності цим Законом, пред'являються до виконання у строки, встановлені на момент їх видачі.

Отже, для виконавчих листів та інших судових документів, виданих до 09.03.2011, встановлюється трирічний строк пред'явлення до виконання [1].

2) відповідно до ст. 18 Закону[1] у виконавчому документі зазначаються: назва і дата видачі документа, найменування органу, прізвище та ініціали посадової особи, що його видала; дата прийняття і номер рішення, згідно з яким видано документ; повне найменування (для юридичних осіб) або ім'я (прізвище, власне ім'я та по батькові) (для фізичних осіб) стягувача і боржника, їх місцезнаходження (для юридичних осіб) або місце проживання чи перебування (для фізичних осіб), ідентифікаційний код суб'єкта господарської діяльності стягувача та боржника (для юридичних осіб), індивідуальний ідентифікаційний номер стягувача та боржника (для фізичних осіб – платників податків) або номер і серія паспорта стягувача та боржника для фізичних осіб – громадян України, які через свої релігійні або інші переконання відмовилися від прийняття ідентифікаційного номера, офіційно повідомили про це відповідні органи державної влади та мають відмітку в паспорті громадянина України, а також інші дані, якщо вони відомі суду чи іншому органу, що видав виконавчий документ, які ідентифікують стягувача та боржника чи можуть сприяти примусовому виконанню, зокрема дата народження боржника та його місце роботи (для фізичних осіб), місцезнаходження майна боржника, рахунки стягувача та боржника тощо; резолютивна частина рішення; дата набрання законної (юридичної) сили рішенням; строк пред'явлення виконавчого документа до виконання.

Виконавчий документ повинен бути підписаний уповноваженою посадовою особою із зазначенням її прізвища та ініціалів і скріплений печаткою. Скріплення виконавчого документа гербовою печаткою є обов'язковим у разі, якщо орган (посадова особа), який видав виконавчий документ, за законом зобов'язаний мати печатку із зображенням Державного Герба України (ч. 3 ст. 18 Закону). Законом можуть бути встановлені також інші додаткові вимоги до виконавчих документів.

3) при встановленні правильності вибору стягувачем органу державної виконавчої служби слід враховувати правила визначення підвідомчості та місця виконання рішення, а саме:

а) відповідно до ст. 3 Закону у випадках, передбачених законом, рішення судів та інших органів щодо стягнення коштів виконуються органами доходів і зборів, банками та іншими фінансовими установами. Рішення зазначених органів можуть виконуватися відповідно до закону також іншими органами, установами, організаціями, посадовими особами та громадянами. Рішення про стягнення коштів із державних органів, державного та місцевих бюджетів або бюджетних установ виконуються органами, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів.

Підвідомчість виконавчих проваджень відділам примусового виконання рішень визначено ст. 21 Закону. Ви-

конання судових ухвал про забезпечення позову шляхом накладення арешту на кошти чи інше майно боржника на суми, визначені у п. 2 ч.1 та п. 2 ч. 2 ст. 21 Закону[1].

б) місце виконання рішення визначається відповідно до вимог, встановлених ст. 20 Закону[40]. Виконавчі дії провадяться державним виконавцем за місцем проживання, перебування, роботи боржника або за місцезнаходженням його майна. У разі якщо боржник є юридичною особою, то виконання провадиться за місцезнаходженням його постійно діючого органу або майна. Право вибору місця виконання між кількома органами державної виконавчої служби, що можуть вчиняти виконавчі дії з виконання рішення на території, на яку поширюються їх функції, належить стягувачу.

Виконання рішення, яке зобов'язує боржника вчинити певні дії, здійснюється державним виконавцем за місцем проведення таких дій.

У разі, якщо зазначені умови при пред'явленні виконавчого документа до органу державної виконавчої служби були дотримані, державний виконавець зобов'язаний протягом трьох робочих днів з дня надходження до нього виконавчого документа винести постанову про відкриття виконавчого провадження.

У постанові державний виконавець вказує про необхідність боржнику самостійно виконати рішення у строк до семи днів з моменту винесення постанови (у разі виконання рішення про примусове виселення боржника – у строк до п'ятнадцяти днів) та зазначає, що у разі ненадання боржником документального підтвердження виконання рішення буде розпочате примусове виконання цього рішення зі стягненням із боржника виконавчого збору і витрат, пов'язаних з організацією та проведенням виконавчих дій, передбачених цим Законом.

За виконавчими документами про конфіскацію майна, стягнення періодичних платежів, забезпечення позовних вимог або якщо рішення підлягає негайному виконанню строк для самостійного виконання рішення боржнику не встановлюється, в постанові про відкриття виконавчого провадження не зазначається стягнення з боржника виконавчого збору і витрат, пов'язаних з організацією та проведенням виконавчих дій, за ненадання документального підтвердження виконання рішення. Не стягується виконавчий збір і в разі виконання рішень у порядку, встановленому Законом України «Про гарантії держави щодо виконання судових рішень» [6].

Постанова про відкриття виконавчого провадження підписується державним виконавцем. Копії постанови направляються стягувачу та боржникові. За заявою стягувача державний виконавець одночасно з винесенням постанови про відкриття виконавчого провадження може накласти арешт на майно та кошти боржника, про що виноситься відповідна постанова (ч. 2 ст. 25 Закону) [1].

в) відмова у відкритті виконавчого провадження передбачена ч.1ст. 26 Закону, де визначено певний перелік підстав для відмови у відкритті виконавчого провадження. Виходячи з положень Закону, до обставин, що виключають здійснення виконавчого провадження, слід віднести випадки завершення виконавчого провадження, яке відповідно до Закону не може бути розпочате знову.

У разі відмови у відкритті виконавчого провадження з підстав невідповідності виконавчого документа вимогам Закону державний виконавець роз'яснює заявникові право на звернення до суду чи іншого органу (посадової особи), які видала виконавчий документ, щодо приведення його у відповідність до вимог ст. 18 Закону. При відмові у відкритті виконавчого провадження державний виконавець залишає в матеріалах виконавчого провадження копію виконавчого документа, а на виконавчому документі ставить відповідну відмітку, в якій зазначається причина відмови у відкритті виконавчого провадження (п. 3.18 Інструкції).

г) зупинення виконавчого провадження також передбачено Законом та має вичерпний перелік обставин, що

зобов'язують державного виконавця зупинити виконавче провадження, та обставин, які дають державному виконавцю право зупинити виконавче провадження.

Зупинення виконавчого провадження визначено ст. 37 Закону і має такі підстави: *відповідне* рішення суду; *відповідне* рішення посадової особи, якій законом надано таке право. На підставі п. 6 ч. 1 ст. 37 Закону виконавче провадження може бути зупинено, якщо у постанові зазначених посадових осіб про проведення перевірки виконавчого провадження та його витребування зазначено, що виконавче провадження на строк проведення перевірки підлягає зупиненню; *рішення суду* про зупинення реалізації арештованого майна; *ухвала господарського суду* про порушення провадження у справі про банкрутство боржника [4]. Відповідно до ч. 5 ст. 19 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» дія мораторію на задоволення вимог кредиторів не поширюється на вимоги поточних кредиторів; на виплату заробітної плати та нарахованих на ці суми страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне та інше соціальне страхування; відшкодування шкоди, заподіяної здоров'ю та життю громадян; на виплату авторської винагороди, аліментів; *внесення підприємства паливно-енергетичного комплексу* до Реєстру підприємств паливно-енергетичного комплексу [7], які беруть участь у процедурі погашення заборгованості відповідно до Закону України «Про заходи, спрямовані на забезпечення сталого функціонування підприємств паливно-енергетичного комплексу». Внесення юридичної особи, незалежно від форми власності, до Реєстру підприємств паливно-енергетичного комплексу, які беруть участь у процедурі погашення заборгованості, не є підставою для зупинення виконавчого провадження та заходів примусового виконання судових рішень щодо стягнення з неї заборгованості, яка не стосується неповних розрахунків за енергоносії і не визначена Законом України «Про заходи, спрямовані на забезпечення сталого функціонування підприємств паливно-енергетичного комплексу».

Виконавче провадження зупиняється до закінчення строку дії процедури погашення заборгованості підприємствами паливно-енергетичного комплексу, визначеного Законом України «Про заходи, спрямовані на забезпечення сталого функціонування підприємств паливно-енергетичного комплексу».

Прийняття рішення про приватизацію вугледобувних підприємств відповідно до Закону України «Про особливості приватизації вугледобувних підприємств» здійснюється протягом трьох років з моменту завершення приватизації.

Виконавче провадження зупиняється на строк три роки з моменту завершення приватизації вугледобувних підприємств відповідно до Закону України «Про особливості приватизації вугледобувних підприємств».

Надіслання виконавчого документа до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів [6], у випадку, передбаченому ч. 3 ст. 4 Закону України «Про гарантії держави щодо виконання судових рішень».

Постанова про зупинення виконавчого провадження із цих підстав вноситься у день надіслання виконавчого документа до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів.

Виконавче провадження зупиняється з підстав, передбачених п. 18 ст. 37 Закону, на строк до надходження повідомлення від центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, про перерахування коштів на відповідний рахунок органу державної виконавчої служби або стягувачу.

Вичерпний перелік обставин, що наділяють державного виконавця правом зупинити виконавче провадження, визначено ст. 38 Закону.

За наявності обставин, передбачених ст. 38 Закону, державний виконавець має право винести постанову про зупинення виконавчого провадження. У такому випадку державний виконавець у постанові про зупинення виконавчого провадження обов'язково обґрунтовує необхідність такого зупинення з посиланням на фактичні обставини справи, які дійсно унеможливають подальше проведення виконавчих дій або можуть призвести до порушення прав сторін виконавчого провадження [5].

Державний виконавець виносить вмотивовану постанову про зупинення виконавчого провадження з підстав, передбачених статтями 37 і 38 Закону, яка затверджується начальником або заступником начальника відділу, якому підпорядкований державний виконавець. Копія постанови надсилається сторонам у триденний строк.

Протягом строку, на який виконавче провадження зупинено, виконавчі дії не провадяться. Накладений державним виконавцем арешт на майно боржника, в тому числі на кошти на рахунках і вкладах боржника у банках та інших фінансових установах, не знімається. У період зупинення виконавчого провадження державний виконавець має право звертатися до суду в порядку, встановленому цим Законом, а також вживати заходів щодо розшуку боржника (його майна) або перевірки його майнового стану. Після усунення обставин, які стали підставою для зупинення виконавчого провадження, державний виконавець протягом трьох днів з моменту, коли йому стало про це відомо, зобов'язаний своєю постановою поновити виконавче провадження за власною ініціативою або за заявою стягувача. Копії постанови надсилаються сторонам у триденний строк.

д) завершення виконавчого провадження.

Виконавчий документ, на підставі якого відкрито виконавче провадження, за яким виконання не здійснювалося або здійснено частково, повертається стягувачу у випадках, визначених ст. 47 Закону.

Про наявність обставин, що стали підставою для повернення виконавчого документа стягувачеві, державний виконавець складає акт. Про повернення стягувачу виконавчого документа державний виконавець виносить постанову з обов'язковим мотивуванням підстав її винесення, яка затверджується начальником відділу, якому він безпосередньо підпорядкований. Копія постанови у триденний строк надсилається сторонам.

У постанові про повернення виконавчого документа стягувачу обов'язково роз'яснюється порядок повторного пред'явлення виконавчого документа до виконання (крім випадку повернення виконавчого документа на підставі п. 1 ч. 1 ст. 47 Закону, якщо таке повернення надалі є підставою для відмови у відкритті виконавчого провадження).

Слід зазначити, що підставою для повернення виконавчого документа згідно з п. 9 ч. 1 ст. 47 Закону є встановлення безпосередньо в Законі заборони звертати стягнення на окреме майно чи кошти боржника. Якщо заборона впливає з норми закону, наприклад така заборона встановлена судом, який відповідно до закону має право заборонити звернення стягнення на майно боржника, необхідно керуватися п. 2 ч. 1 ст. 47 Закону [1].

У свою чергу, виконавчий документ, прийнятий державним виконавцем до виконання, повертається до суду, який його видав, у разі відновлення судом строку для подання апеляційної скарги на рішення, за яким видано виконавчий документ, та прийняття такої апеляційної скарги до розгляду (крім виконавчих документів, що підлягають негайному виконанню).

ж) закінчення виконавчого провадження передбачає вичерпний перелік підстав для закінчення виконавчого провадження відповідно до ст. 49 Закону [1].

Про закінчення виконавчого провадження державний виконавець виносить постанову з обов'язковим мотивуван-

ням підстав її винесення, яка затверджується начальником відділу, якому він безпосередньо підпорядкований. Копія постанови у триденний строк надсилається сторонам.

Отже, ми вважаємо, що Закон України «Про виконавче провадження» охоплює достатньою мірою умови та порядок здійснення виконавчого провадження, але окремі протиріччя залишаються. У Законі існує, на перший погляд, незначна колізія правових норм, котра в подальшому породжує проблему для стягувача. Потребує узгодження положення ч. 1 п. 7 ст. 26 про відмову у відкритті виконавчого провадження: «якщо виконавчий документ повернуто стягувачу за його заявою, крім виконавчих документів про стягнення аліментів та інших періодичних платежів», то за стягувачем залишається право повторно пред'явити виконавчий документ до виконання протягом строків, встановлених статтею 22 Закону, та ст. 47 Повернення виконавчого документа стягувачу, в якій у ч.1 п.1 зазначено, що виконавчий документ, на підставі якого відкрито виконавче провадження, за яким виконання не здійснювалося або здійснено частково, повертається стягувачу у разі, якщо є письмова заява стягувача [1]. Посилаючись на це положення, суди відмовляють стягувачу у прийнятті від нього виконавчих документів.

Проаналізувавши положення ст. 26, 49, 50 Закону, ми вважаємо, що необхідно враховувати, що норми ст. 47 є спеціальними стосовно положень ст. 26 Закону щодо можливості відкриття виконавчого провадження за повторним пред'явленням виконавчого документа до виконання.

Слід нагадати, що Вищий господарський суд України в Постанові Пленуму ВГСУ № 9 від 17.10.2012 «Про деякі питання практики виконання рішень, постанов господарських судів України» (п. 9.11) роз'яснив: «У розгляді скарг на дії органів Державної виконавчої служби, що пов'язані з відмовою у відкритті виконавчого провадження на підставі п. 7 ч. 1 ст. 26 Закону України «Про виконавче провадження», господарському суду слід мати на увазі таке. За змістом п. 1 ч. 1 та ч. 5 і положень ст. 26 у сукупності цих норм, повернення виконавчого документа позивачу за його заявою не слід вважати закриттям виконавчого провадження, воно не тягне за собою наслідків у вигляді неможливості розпочати його знов та не позбавляє стягувача повторного звернення до органу виконавчої служби щодо виконання судового рішення» [12].

Висновок. Отже, хоча Закон України «Про виконавче провадження» охоплює достатній обсяг умов здійснення виконавчого провадження, однак перспективи подальшого дослідження проблем вбачаються в розробці пропозицій щодо вдосконалення нормативно-правової регламентації порядку здійснення виконавчого провадження. Для виправлення розглянутої вище колізії та спрощення життя учасникам виконавчого провадження і державним виконавцям необхідно внести зміни до Закону, які б указували на те, що письмова заява стягувача не позбавляє його права на повторність пред'явлення документа щодо виконання в терміни, передбачені ст. 22 Закону.

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України «Про виконавче провадження» від 21.04.1999 року [Електронний ресурс]// Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: [http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=606-14&pass=4/UMfPEGznhhMkw.Zi8xWmPeH14Ucs80msh8le6\(13.03.2010\)](http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=606-14&pass=4/UMfPEGznhhMkw.Zi8xWmPeH14Ucs80msh8le6(13.03.2010)).
2. Карашук Е. Как надо исполнять судебные решения /«Юридическая практика» №10/2006.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Прийнятий 7 грудня 1984р./ зі змінами і доповн. // <http://zakon.rada.gov.ua>.
4. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: Закон України від 14 травня 1992р./ зі змінами і доповн // <http://zakon.rada.gov.ua>.
5. Про затвердження Інструкції з організації примусового виконання рішень: Наказ Міністерства юстиції України від 2 квітня 2012 № 512/5./ зі змінами // <http://zakon.rada.gov.ua>.
6. Про гарантії держави щодо виконання судових рішень: Закон України від 5 червня 2012р./ зі змінами і доповн. // <http://zakon.rada.gov.ua>.
7. Про заходи, спрямовані на забезпечення сталого функціонування підприємств паливно-енергетичного комплексу: Закон України від 23 червня 2005р./ зі змінами і доповн. // <http://zakon.rada.gov.ua>.
8. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: Закон України від 14 травня 1992р./ зі змінами і доповн. // <http://zakon.rada.gov.ua>.
9. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 9 липня 2003р./ зі змінами і доповн. // <http://zakon.rada.gov.ua>.
10. Фіолевський Д.П., Лобанцев С.Ю., Мезенцев Є.І. Державна виконавча служба України: Навчальний посібник / Під загальною редакцією Д.П. Фіолевського. – К.: Алерта, 2004. – 564 с.
11. Штефан М.Й., Омельченко М.П., Штефан С.М. Виконання судових рішень. Навч. посіб. -К.: «Юрінком Інтер», 2001. – 319 с.
12. http://manger.ucoz.ru/publ/polezno_znat/noveli_vikonavchogo_provadzhennja/2-1-0-5